

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ w SULECHOWIE
z dnia

w sprawie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sulechów na lata 2019-2021

Na podstawie art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r.poz.998 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§1 Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Sulechów na lata 2019- 2021, zwany dalej programem.

Rozdział I
Założenia programu

§2.Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Sulechów od 2013 roku.

Rodzina jest najbardziej spójnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Właściwy i pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Jest to pierwsza instytucja wychowawcza, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci poprzez przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i wyrażaniem preferowanych wzorców zachowań. Zdrowa rodzina, wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju, a co za tym idzie prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których najistotniejsze są zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta tymi zjawiskami, bez pomocy z zewnątrz, często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać prawidłowo swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich powiązane jest często z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i w celu ich rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają ich stałego monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności ze strony pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policji, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby również asystenta rodziny. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie występowania zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez umożliwienie odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, tak aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy program nakierowany jest na zintegrowanie wielopłaszczyznowych działań w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie gminy Sulechów na lata 2019-2021.

Program Wspierania Rodziny Gminy Sulechów na lata 2019- 2021 jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, a w szczególności z:

- 1)ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz.998 z późn. zm.)
- 2)ustawą z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz.1508 z późn. zm.)
- 3)ustawą z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz.1390)
- 4)ustawą z 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r. poz.1860)
- 5)Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulechów na lata 2018-2022.

Rozdział II

Diagnoza społeczna

§3.Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z podziałem na przyczyny trudnych sytuacji życiowych:

Przyczyny	liczba rodzin 2016r.	Liczba rodzin 2017r.	Liczba rodzin 2018r.
Ubóstwo	493	341	309
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	626	966	808
Bezrobocie	339	344	321
Niepelnosprawność	429	509	491
Długotrwała choroba	432	366	452
Alkoholizm	183	188	156
Przemoc w rodzinie	56	73	49

Dominującym problemem rodzin objętych pomocą społeczną jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Z powyższych danych wynika, że w przedstawionym okresie nastąpił znaczny wzrost rodzin dotkniętych tym problemem. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, nieudolne gospodarowanie własnymi środkami finansowymi lub ich marnotrawienie. Należy zaznaczyć, że przyczyną trudności w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny jest występowanie łącznie kilku wyżej wymienionych problemów, które generują wiele niebezpiecznych dysfunkcji społecznych. Niepokojący jest fakt stale rosnącej liczby rodzin dotkniętych przemocą. Mimo wielu przedsięwzięć w zakresie zwalczania alkoholizmu liczba osób dotknięta tym problemem pozostaje na takim samym poziomie. Działania na rzecz rodzin borykających się z tymi problemami traktowane są przez służby społeczne priorytetowo, gdyż skutki ich występowania w sposób szczególny dotyczą najmłodszych mieszkańców gminy.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przydziela

się asystenta rodziny. Zadaniem asystenta jest wszechstronne wsparcie rodziny w zakresie poprawy jej funkcjonowania, a co za tym idzie uniknięcia konieczności odebrania dziecka z jego środowiska rodzinnego. Asystent rodziny podejmuje również działania w celu rozeznania sytuacji rodziców, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej i motywowania ich do podejmowania działań na rzecz powrotu dzieci do rodziny. W tym celu sporządzane są opinie i informacje na potrzeby sądu rodzinnego oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Liczba rodzin, z którymi asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Najczęstszym powodem zakończenia pracy asystenta rodziny z rodziną jest zaprzestanie współpracy rodziny z asystentem. Jest to spowodowane zmianą miejsca zamieszkania poza obszar gminy Sulechów lub wycofaniem zgody rodziny na współpracę.

	2016r.	2017r.	2018r.
Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	32	36	44
w tym liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli pracę	7	4	17
z powodu:	5	1	4
- osiągnięcia celów			
-zaprzestania współpracy rodziny z asystentem	2	3	10
-brak efektów	0	0	3

Stały monitoring sytuacji w rodzinach zagrożonych z różnych powodów wykluczeniem społecznym pozwala na podejmowanie działań mających na celu uniknięcie sytuacji, które zagrażają życiu lub zdrowiu dziecka. W sytuacjach zagrożenia podejmowane są decyzje dotyczące skierowania dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub rodzin zastępczych. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo - wychowawczej następuje w wyniku postanowienia sądowego. Postanowienia w tych sprawach zapadają w oparciu o informacje przekazane przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych i policję.

Zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej gmina jest obowiązana do ponoszenia częściowej odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych. W pierwszym roku gmina ponosi 10% poniesionych kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w drugim roku pobytu 30% kosztów, a w trzecim i następnych latach pobytu 50% poniesionych kosztów.

Ogółem	2016r.	2017r.	2018r.
Liczba dzieci, którym gmina współfinansowała pobyt w placówce opiekuńczej lub rodzinie	29	36	41

zastępczej			
Poniesione wydatki	161 016,72zł.	250 842,57zł.	371 434,54zł.

W celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie prowadzone są procedury Niebieskiej Karty.

Procedura Niebieskiej Karty	2016r.	2017r.	2018r.
Ilość spraw	52	49	51
Sprawy zakończone (przemoc ustała, sprawca wyprowadził się)	36	26	33
Sprawy zgłoszone do prokuratury	15	19	15
Sprawy zgłoszone do GKRPA	10	5	2
Sprawy przekazane do sądu rodzinnego	4	2	15
Sprawy przekazane do sądu karnego	7	0	0

W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego, którego zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie są realizowane zadania wynikające z procedury Niebieskiej Karty. Istotnym elementem procedury Niebieskiej Karty jest działalność grup roboczych. W 2016 roku odbyło się 157 posiedzeń grup roboczych, w 2017 roku 202 posiedzenia, a w roku 2018 – 184 posiedzeń. W trakcie tych spotkań oceniano sytuację rodziny, ustalano plan działania, prowadzono rozmowy z ofiarami i sprawcami przemocy i podejmowano czynności adekwatne do sytuacji.

Nadmienić należy, że rośnie świadomość społeczeństwa, co do zasad stosowania procedury Niebieskiej Karty i jej konsekwencji prawnych. Coraz częściej zapadają wyroki dla sprawców przemocy, wydawane są zakazy zbliżania lub nakazy opuszczenia lokalu mieszkalnego.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” - przepisy prawa dotyczące wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np. zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu oraz odpowiednich świadczeń zdrowotnych. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystenta rodziny. Nowe rozwiązania zapewniają dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny, poprzez poradnictwo psychologiczne, prawne, dotyczące pielęgnacji i wychowania dziecka, dostępu do rehabilitacji.

Liczba udzielonych świadczeń jednorazowych (4000zł. na dziecko)w ramach programu „Za życiem”.

2017r.	2	8 000 zł.
2018r.	3	12 000 zł.

Asystenci rodziny zostali przeszkoleni w zakresie realizacji zadań wynikających z powyższej ustawy. Od dnia obowiązywania ustawy nikt z uprawnionych nie zgłosił potrzeby wsparcia ze strony asystenta rodziny. Informacje o możliwości wsparcia są przekazywane przy udzielaniu jednorazowych świadczeń pieniężnych.

Rozdział III

Czas realizacji i odbiorcy programu

§4. Program Wspierania Rodziny Gminy Sulechów będzie realizowany w latach 2019 – 2021.

§5. Adresatami programu są:

- 1) rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

Rozdział IV

Cele programu

§6. Celem głównym programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

§7.1. Cel główny programu realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- 2) zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych,
- 3) działania w zakresie powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- 4) wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem,
- 5) wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem.

2. Cel szczegółowy, o którym mowa w ust.1 pkt1 obejmuje następujące zadania:

- 1) szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego,
- 2) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców,
- 3) kierowanie osób uzależnionych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie,
- 5) kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych,
- 6) przydzielenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych asystenta rodziny,
- 7) opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym,
- 8) monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.

3. Cel szczegółowy, o którym mowa w ust.1 pkt.2 obejmuje następujące zadania:

- 1) wsparcie rodziny w formie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia,
- 2) organizowanie dzieciom wypoczynku zimowego i letniego,
- 3) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- 4) monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem i niewydolnych w zakresie opiekuńczo – wychowawczym.

4. Cel szczegółowy, o którym mowa w ust.1 pkt.3 obejmuje następujące zadania:

- 1) współpraca asystenta rodziny, pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pracy z rodziną oraz planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 2) udzielanie pomocy rodzinom biologicznym w ich dążeniu do powrotu dziecka do rodziny,
- 3) udział asystenta rodziny przy sporządzaniu okresowej oceny sytuacji dziecka przez koordynatora pieczy zastępczej,
- 4) sporządzanie przez asystentów rodziny okresowych ocen sytuacji rodziny na potrzeby sądu rodzinnego.

5. Cel szczegółowy, o którym mowa w ust. 1 pkt.4 obejmuje następujące zadania:

- 1) obejmowanie rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych opieką socjalną,
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem dożywiania w placówkach oświatowych, ośrodkach wsparcia, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne.

6. Cel szczegółowy, o którym mowa w ust.1 pkt.5 obejmuje następujące zadania:

- 1) udział osób pracujących na rzecz rodzin w szkoleniach w celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych w zakresie metod pracy z rodziną,
- 2) współdziałanie specjalistów w zakresie pracy z rodziną w celu wykorzystania różnorodnych metod przeciwdziałających dysfunkcji rodzin.

Rozdział V

Przewidywane efekty i źródła finansowania programu

§8. Przewidywane efekty programu:

- 1) ograniczenie szerzenia się patologii,
- 2) zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród członków rodzin,
- 3) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzin,
- 4) ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- 5) ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- 6) stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin pracujących nad przezwyciężeniem trudności opiekuńczo-wychowawczych.

§9. Źródłem finansowania zadań programu są środki finansowe zabezpieczone w budżecie gminy Sulechów na rok 2019 w dziale 852, rozdział 85504 oraz w budżetach na kolejne lata. Program finansowany jest rokrocznie także ze środków budżetu państwa pozyskanych w ramach konkursów i projektów do których przystępuje Ośrodek Pomocy Społecznej..

Rozdział VI

Realizatorzy i partnerzy programu

§10.1. Realizację zadań wynikających z programu koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie, który współpracuje z instytucjami, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz podmiotami lub osobami specjalizującymi się bądź mającymi kontakt z dzieckiem i rodziną.

2. Przy realizacji programu współpraca odbywa się z podmiotami, o których mowa w ust.1, a w szczególności z instytucjami, placówkami takimi jak:

- 1) Komisariat Policji w Sulechowie,
- 2) zespół kuratorów sądowych,
- 3) placówki oświatowe,
- 4) placówki służby zdrowia,
- 5) organizacje pozarządowe,
- 6) powiatowe centra pomocy rodzinie,
- 7) placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 8) sądy – wydziały rodzinne i nieletnich, wydziały karne.

Rozdział VII

Monitoring i ewaluacja

§11. 1. Monitoring będzie polegał na zbieraniu informacji i danych w trakcie realizacji poszczególnych zadań, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań

oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

2. Program jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulechów.

3. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Sulechów oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

Rozdział VIII **Przepisy końcowe**

§12. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przedkładam projekt uchwały
Rady Miejskiej w Sulechowie
Sulechów, dnia

BURMISTRZ
Wojciech Soltys

18.01.2019.
Leontyna Przewłocka-Grzegorzyn
radca prawny

R - ZG/321

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt.1 ustawy z 9 czerwca 2011r. O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast art. 179 ust.2 wskazuje, że programy uchwalane są przez radę gminy, z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. Program określa kierunki działań w zakresie wspierania rodzin sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, zxe szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych z terenu gminy Sulechów na lata 2019-2021.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SULECHOWIE

mgr Elżbieta Colle